

Irena Makarczyk

Promocje Wydziału Humanistycznego UWM w roku akademickim 2013

Echa Przeszłości 15, 359-364

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W trzeciej części seminarium zaprezentowano tematy dotyczące różnych aspektów (*varia*) dziejów Sparty. Rafał Matuszewski (Uniwersytet w Heidelbergu) wygłosił referat zatytułowany *Ta kapeleia ta Attika phiditia. Karczma w życiu społecznym późnoklasycznych Aten*. Prelegent zwrócił uwagę, że mięso było dla człowieka antyku pokarmem luksusowym. Karczmy przyciągały jedynie motłoch i podejrzaną klientelę. Na jednej linii stawiano oberżystę, właściciela lupanaru i komornika. Bywanie w takim towarzystwie nie było dobrze postrzegane. Karczmy miały reputację podobną do zakładów balwierzy, czyli popularnych miejsc wymiany plotek.

Jerzy Wawrowski (Uniwersytet Warszawski) zaprezentował *Konflikt ateńsko-megarejski w kontekście danych źródłowych o relacjach Solon-Pizystrat*, Karolina Frank (Uniwersytet Warszawski), *Relacje człowiek-bóg w komedii staroattycznej*, zaś Sebastian Rajewicz (Uniwersytet Warszawski), *Psy w życiu codziennym Greków*. Obrady zamknął referat *Sport kobiecy w starożytnej Sparcie – mity i rzeczywistość*, wygłoszony przez Aleksandra Wolickiego (Uniwersytet Warszawski).

Należy podkreślić, że wszystkie wystąpienia cechował zarówno wysoki poziom naukowy, jak też przystępna forma prezentacji. Poza ciekawą i merytoryczną dyskusją wokół każdego z referatów, seminarium spełniło również istotny cel dydaktyczny: licznie zgromadzonym studentom i doktorantom dało asumpt do dyskusji oraz dalszego pogłębiania zainteresowania antykiem. Wypada mieć nadzieję, że ta cenna inicjatywa będzie kontynuowana.

Irena Makarczyk

Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

PROMOCJE WYDZIAŁU HUMANISTYCZNEGO UWM W ROKU AKADEMICKIM 2013/2014

NADANIE TYTUŁU *DOKTORA HONORIS CAUSA*

KSIĄDZ ARCYBISKUP DR EDMUND MICHAŁ PISZCZ

Senat Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na wniosek Rady Wydziału Humanistycznego uhonorował arcybiskupa seniora dr. Edmunda M. Piszcz najwyższym wyróżnieniem uniwersyteckim za wieloletnią działalność duszpasterską w środowisku kościelnym regionalnym oraz ogólnokrajowym, za działalność naukową, organizacyjną oraz społeczną, za akcje i dzieła charytatywne i ekumeniczne na Warmii i Mazurach, za wybitne zasługi w procesie polsko-niemieckiego pojednania.

Edmund M. Piszcz urodził się 17 listopada 1929 r. w Bydgoszczy. Liceum Ogólnokształcące ukończył w 1950 r. w Olsztynie. Swoją drogę życiową związał z kapłaństwem. Studiował w Wyższym Seminarium Duchownym w Pelplinie, gdzie 10 maja 1956 r. przyjął święcenia kapłańskie. W 1962 r. uzyskał stopień doktora na podstawie rozprawy „Geneza i przebieg toruńskiego Colloquium Charitativum za Władysława IV w 1645 roku”. W tym samym roku rozpoczął pracę w Wyższym Seminarium Duchownym w Pelplinie jako wykładowca historii Kościoła, nauczał także języka łacińskiego oraz niemieckiego. Dwukrotnie, w latach siedemdziesiątych, korzystał ze stypendium naukowego studiując w Instytucie Historii Kościoła w Moguncji. W latach 1962–1980 pełnił obowiązki dyrektora Archiwum Diecezjalnego w Pelplinie.

Praca Księdza Edmunda Piszcz została doceniona i nagrodzona przez najwyższych przełożonych. 3 kwietnia 1982 r. papież Jan Paweł II mianował Go biskupem pomocniczym diecezji chełmińskiej. Święcenia biskupie przyjął 20 maja tego roku w Pelplinie z rąk prymasa Polski arcybiskupa Józefa Glempa. Kolejne awanse były związane z Warmią – 22 października 1988 r. ks. E. Piszcz został biskupem diecezji warmińskiej, a 25 marca 1992 r. pierwszym arcybiskupem metropolitą warmińskim. Na tym stanowisku pozostawał do 2006 r. 13 maja tego roku obchodził jubileusz 50-lecia pracy kapłańskiej.

Ksiądz arcybiskup E. Piszcz pełnił wiele odpowiedzialnych funkcji w Episkopacie Polskim – przewodniczył Radzie ds. Migracji, Turystyki, Pielgrzymek oraz Zespołowi ds. Kontaktów z Kościołem Ewangelicko-Augsburskim, był członkiem Zespołu ds. Kontaktów z Polską Radą Ekumeniczną oraz Zespołu ds. Kontaktów z konferencją Episkopatu Niemiec. W latach 1983–1995 kierował Komisją Episkopatu Polski ds. Misji, był członkiem Rady Głównej Episkopatu Polski, a w latach 1989-1994 członkiem Watykańskiej Kongregacji ds. Ewangelizacji Narodów.

Ksiądz arcybiskup E. Piszcz znany jest jako wybitny kaznodzieja i popularyzator wiedzy teologicznej. Od kilkunastu lat głosi katechezy radiowe. Podczas Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan często głosi kazania w zborze ewangelickim i cerkwi prawosławnej w Olsztynie oraz w kościele metodystycznym w Ostródzie. Za wdrażanie ekumenizmu został uhonorowany w 1996 r. odznaką „Zasłużony dla Warmii i Mazur”. Za religijne i społeczne zaangażowanie na rzecz Warmiaków w Niemczech otrzymał w 2004 r. Wielki Krzyż Zasługi Orderu Republiki Federalnej Niemiec.

TYTUŁY PROFESORSKIE

Dr hab. NORBERT KASPAREK

Postanowieniem z dnia 19 lutego 2014 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski nadał dr. hab. Norbertowi Kasparkowi tytuł naukowy profesora nauk humanistycznych.

KOLOKWIA HABILITACYJNE

Dr HALINA ŁACH, *Zmiany w systemie ochrony polskiej granicy państwowej w latach 1989–2004*, Olsztyn, 2013.

Praca powyższa stanowi prezentację stanu wiedzy na temat zmian w ochronie polskiej granicy państwowej na przełomie XX/XXI w. W badanym okresie w Polsce dokonana się przebudowa ustroju, która spowodowała wyłączenie formacji wojskowej WOP ze struktur systemu ochrony granicy i utworzenie Straży Granicznej. Autorka ukazała wpływ sytuacji politycznej i gospodarczej w kraju w 1989 r. na zmiany w systemie ochrony granicy państwowej, m.in. restrukturyzacji Wojsk Ochrony Pogranicza oraz powstanie Straży Granicznej, przedstawiła funkcjonowanie systemu ochrony granicy po zmianie ustroju politycznego do 1997 r., określiła wpływ uwarunkowań prawno-międzynarodowych na zmiany w systemie ochrony granicy państwowej, wskazała zmiany strukturalno-organizacyjne w systemie ochrony granicy państwowej w okresie przygotowań Polski do integracji z Unią Europejską w latach 1998–2004.

Kolokwium habilitacyjne odbyło się w dniu 11 lutego 2014 r. na Wydziale Humanistycznym UWM w Olsztynie.

Recenzenci: Dr hab. Adam Dobroński, Uniwersytet w Białymstoku

Prof. dr hab. Karol Olejnik, UAM w Poznaniu

Prof. dr hab. Czesław Grzelak, AON w Warszawie

Prof. dr hab. Piotr Majer, prof. UWM w Olsztynie

Temat wykładu habilitacyjnego: *Wojsko Polskie w latach 1989–1999*.

Rada Wydziału przyjęła kolokwium habilitacyjne oraz wykład i podjęła uchwałę o nadaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia.

Dr IZABELA LEWANDOWSKA, *Trudne dziedzictwo ziemi. Warmia i Mazury 1945–1989*, Olsztyn 2013.

Autorka w swojej pracy podjęła problematykę dziedzictwa, jakie otrzymaliśmy w spadku po poprzednich pokoleniach. W omawianym okresie wyraźnie widać dwa tory myślenia i działania ludności polskiej przybyłej na Warmię i Mazury po II wojnie światowej. Chęć zniszczenia wszystkiego co niemieckie przeplatała się z chęcią ratowania wszelkich dóbr kultury, bez względu na ich historyczną genezę (rozdz.I). Jednocześnie z tępieniem kultury niemieckiej propagowano politykę repolonizacyjną (rozdz. II), przejawiającą się w zmianie nazewnictwa, likwidacji niemczyzny i ukazywaniu polskich tradycji. W rozdziale III przedstawiono rolę, jaką odgrywał urząd konserwatorski, ze szczególnym uwzględnieniem jego postawy wobec zamków państwa krzyżackiego. Losy pałaców i dworów wraz z założeniami parkowymi omówiono w rozdz. IV, zwracając uwagę na niechciane dziedzictwo poniemieckie. Stosunek władz państwowych, kościelnych, a także społeczeństwa polskiego do sakralnych dóbr kultury był bardzo zróżnicowany. Tę problematykę Autorka

omówiła w rozdz. V. W ostatnim rozdziale została podjęta kwestia kultury ludowej Warmiaków i Mazurów, głównie gwary, tańców i pieśni oraz tradycji ustnej.

Kolokwium habilitacyjne odbyło się w dniu 29 kwietnia 2014 r. na Wydziale Humanistycznym UWM w Olsztynie.

Recenzenci: Prof. dr hab. Janusz Małek, UMK w Toruniu

Dr hab. Robert Traba, PAN w Warszawie

Prof. dr hab. Andrzej Sakson, Instytut Zachodni w Poznaniu

Dr hab. Janusz Hochleitner, prof. UWM w Olsztynie

Temat wykładu habilitacyjnego: *Losy założenia pałacowo-parkowego w Sztynorcie po II wojnie światowej.*

Rada Wydziału przyjęła kolokwium habilitacyjne oraz wykład i podjęła uchwałę o nadaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia.

OBRONY DOKTORSKIE W DYSCYPLINIE HISTORIA

Mgr ANNA BUJKO, *Życie społeczne na Warmii i Mazurach w latach 1945–1950.*

Promotor: Prof. dr hab. Andrzej Kopiczko, UWM w Olsztynie

Recenzenci: Dr hab. Waldemar Rozynkowski, prof. UMK w Toruniu

Dr hab. Grzegorz Jasiński, prof. UWM w Olsztynie

Obrona pracy doktorskiej mgr Anny Bujko odbyła się w dniu 8 października 2013 r. przed Komisją Rady Wydziału Humanistycznego UWM w Olsztynie do spraw Przewodów Doktorskich w dyscyplinie historia.

Mgr EMILIA FIGURA-OSEŁKOWSKA, *Turystyka niemiecka w Prusach Wschodnich w latach 1918–1939.*

Promotor: Dr hab. Dariusz Radziwiłowicz, prof. UWM w Olsztynie

Recenzenci: Płk dr hab. Jeremiasz Ślipiec, prof. AON w Warszawie

Dr hab. Wiesław Łach, prof. UWM w Olsztynie

Obrona pracy doktorskiej mgr Emilii Figury-Osełkowskiej odbyła się w dniu 8 października 2013 r. przed Komisją Rady Wydziału Humanistycznego UWM w Olsztynie do spraw Przewodów Doktorskich w dyscyplinie historia.

Mgr ALEKSANDER KOZICKI, *Wywiad Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie w latach 1945–1949.*

Promotor: Prof. dr hab. Bogdan Chrzanowski, Uniwersytet Gdański

Recenzenci: Dr hab. Piotr Niwiński, Uniwersytet Gdański

Dr hab. Tadeusz Zych, Uniwersytet Rzeszowski

Obrona pracy doktorskiej mgr Aleksandra Kozickiego odbyła się w dniu 17 października 2013 r. przed Komisją Rady Wydziału Humanistycznego UWM w Olsztynie do spraw Przewodów Doktorskich w dyscyplinie historia.

Mgr ANDRZEJ PIENKOWSKI, *Życie i działalność biskupa Edwarda Samsela (1940–2003)*.

Promotor: Prof. dr hab. Wojciech Guzewicz, UWM w Olsztynie

Recenzenci: Prof. dr hab. Jan Walkusz, KUL

Prof. dr hab. Andrzej Kopiczko, UWM w Olsztynie

Obrona pracy doktorskiej mgr. Andrzeja Pieńkowskiego odbyła się w dniu 4 lutego 2014 r. przed Komisją Rady Wydziału Humanistycznego UWM w Olsztynie do spraw Przewodów Doktorskich w dyscyplinie historia.

Mgr SŁAWOMIR JAN MAKSYMOWICZ, *Zmiany nazw miejscowości na Warmii w latach 1243–1950*.

Promotor: Dr hab. Andrzej Szmyt, prof. UWM w Olsztynie

Recenzenci: Dr hab. Jan Ptak, prof. KUL

Dr hab. Norbert Kasperek, prof. UWM w Olsztynie

Obrona pracy doktorskiej mgr. Sławomira Jana Maksymowicza odbyła się w dniu 4 lutego 2014 r. przed Komisją Rady Wydziału Humanistycznego UWM w Olsztynie do spraw Przewodów Doktorskich w dyscyplinie historia.

Mgr MARTA ZBRZEŹNIAK, *Kraje włoskie w polskim życiu publicznym w pierwszej połowie XIX wieku (1815–1848)*.

Promotor: Prof. dr hab. Norbert Kasperek, UWM w Olsztynie

Recenzenci: Dr hab. Jarosław Kita, prof. Uniwersytetu Łódzkiego

Dr hab. Andrzej Szmyt, prof. UWM w Olsztynie

Obrona pracy doktorskiej mgr Marty Zbrzeźniak odbyła się w dniu 25 lutego 2014 r. przed Komisją Rady Wydziału Humanistycznego UWM w Olsztynie do spraw Przewodów Doktorskich w dyscyplinie historia.

Mgr ANNA MARIA KOZYRA, *Wkład Polek i kobiet polskiego pochodzenia w cywilizację i kulturę francuską w XIX i XX wieku*.

Promotor: Prof. dr hab. Norbert Kasperek, UWM w Olsztynie

Recenzenci: Prof. dr hab. Edward Walewander, KUL

Dr hab. Andrzej Szmyt, prof. UWM w Olsztynie

Obrona pracy doktorskiej mgr Anny Marii Kozyra odbyła się w dniu 25 lutego 2014 r. przed Komisją Rady Wydziału Humanistycznego UWM w Olsztynie do spraw Przewodów Doktorskich w dyscyplinie historia.

Mgr DOMINIK LEONARD SŁUŻAŁEK, *Brygada Jazdy (Kawalerii) II Rzeczypospolitej w Baranowiczach*.

Promotor: Dr hab. Wiesław Łach, prof. UWM w Olsztynie

Recenzenci: Prof. dr hab. Henryk Cwiąg, Akademia im. J. Długosza w Częstochowie

Dr hab. Dariusz Radziwiłłowicz, prof. UWM w Olsztynie

Obrona pracy doktorskiej mgr. Dominika Leonarda Służałka odbyła się w dniu 25 marca 2014 r. przed Komisją Rady Wydziału Humanistycznego UWM w Olsztynie do spraw Przewodów Doktorskich w dyscyplinie historia.

Mgr MATEUSZ PRZYBYSZ, *Wybrane zagadnienia z historii II Rzeczypospolitej w nauczaniu szkolnym w latach 1945–2008.*

Promotor: Dr hab. Roman Jurkowski, prof. UWM w Olsztynie

Recenzenci: Dr hab. Zdzisław J. Winnicki, Uniwersytet Wrocławski

Prof. dr hab. Norbert Kasperek, UWM w Olsztynie

Obrona pracy doktorskiej mgr. Mateusza Przybysza odbyła się w dniu 7 kwietnia 2014 r. przed Komisją Rady Wydziału Humanistycznego UWM w Olsztynie do spraw Przewodów Doktorskich w dyscyplinie historia.

Mgr GRZEGORZ GNIWKIEWICZ, *Geneza powstania i działalność ośrodków i systemów szkolenia nurkowego i pletwonurkowego w Polsce w latach 1945–2010.*

Promotor: Prof. dr hab. Antoni Komorowski, AMW w Gdyni

Recenzenci: Dr hab. Ryszard Kłós, prof. AMW w Gdyni

Dr hab. Wiesław Łach, prof. UWM w Olsztynie

Obrona pracy doktorskiej mgr. Grzegorza Gniwkiewicza odbyła się w dniu 3 czerwca 2014 r. przed Komisją Rady Wydziału Humanistycznego UWM w Olsztynie do spraw Przewodów Doktorskich w dyscyplinie historia.